

JUDr. PAVEL BLAŽEK, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

V Praze dne 8.11.2012
Čj. 760/2012-OD-SPZ

Nejvyšší soud ČR
Burešova 20
657 37 Brno

Věc: nezl. L. S. – stížnost pro porušení zákona

Příloha: spisový materiál Okresního soudu v Mladé Boleslavi sp .zn. 4 Rod 5/2006
spisový materiál Okresního soudu v Ostravě sp. zn. Ntm 602/2012

Podle § 266 odst. 1 trestního řádu podávám ve prospěch původně nezletilého L. S.

stížnost pro porušení zákona

proti usnesení Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 4 Tmo 81/2012 ze dne 20.6.2012.

Rozsudkem Okresního soudu v Mladé Boleslavi sp. zn. 4 Rod 5/2006 ze dne 30.1.2007, který nabyl právní moci dne 6.3.2007, byla nezletilému L. S. podle § 93 odst. 1 písm. c) zák. č. 218/2003 Sb. uložena ochranná výchova.

Dne 31.2.2012 byl Okresnímu soudu v Mladé Boleslavi doručen podnět k prodloužení ochranné výchovy jmenovaného, přičemž uvedený soud tento návrh postoupil k rozhodnutí Okresnímu soudu v Ostravě jako soudu místně příslušnému.

Okresní soud v Ostravě, soud pro mládež, rozhodl dne 30.5.2012 usnesením č.j. O Ntm 602/2012-49 o prodloužení ochranné výchovy, uložené L. S. rozsudkem Okresního soudu v Mladé Boleslavi dne 30.1.2007 pod sp. zn. 4 ROD 5/2006. O prodloužení ochranné výchovy bylo rozhodnuto podle § 86 odst. 1 zák. č. 218/2003 Sb. ve znění pozdějších změn a doplňků. Důvodem takového rozhodnutí bylo zjištění, že t. č. mladistvý L. S. není schopen fungovat bez dozoru a kontroly, je stížen nesocializovanou poruchou chování v souvislosti s disharmonickou poruchovou chování a disharmonickým vývojem jeho osobnosti, kdy základním projevem je nepřizpůsobivé chování s masivní agresí. I přes dlouhodobý pobyt jmenovaného v ústavních zařízeních nedošlo v jeho případě k významnému posunu

v socializaci. Ochrannou výchovou je chráněna společnost před agresivním chováním a jednáním jmenovaného. Soud tak ochrannou výchovu prodloužil na dobu do nejdéle 19 let roku věku mladistvého L. S.

Proti tomuto usnesení podala z věcných důvodů stížnost soudem ustanovená právní zástupkyně L. S. a z procesních důvodů rozhodnutí napadl stížností i státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Ostravě. Ten se opravným prostředkem dovolával místní nepříslušnosti Okresního soudu v Ostravě a jeho nesprávné aplikace zák. č. 218/2003 Sb.

Krajský soud v Ostravě, soud pro mládež, podaná odvolání v neveřejném zasedání konaném dne 20.6.2012 pod sp. zn. 4 Tmo 81/2012 projednal a jako nedůvodná zamítl. Se závěry soudu I. stupně se ztotožnil jak věcně, tak v procesním postupu řízení.

V případě dříve nezletilého, nyní již zletilého, L. S. byl porušen zákon v jeho neprospěch, a to v ust. § 86 odst. 1, § 93 odst. 11 a § 96 zák. č. 218/2003 Sb. ve znění pozdějších změn a doplňků.

Podle § 93 odst. 1 písm. g) zák. č. 218/2003 Sb. dopustí-li se dítě mladší patnácti let činu jinak trestného, může mu soud pro mládež uložit, a to zpravidla na základě výsledků předchozího pedagogicko-psychologického vyšetření, ochrannou výchovu.

Podle § 86 odst. 1 zák. č. 218/2003 Sb. (zařazeného v Hlavě II. cit. zákona, upravujícího řízení proti mladistvým) rozhoduje o prodloužení ochranné výchovy ve veřejném zasedání okresní soud pro mládež, v jehož obvodu se ochranná výchova vykonává, a to na návrh státního zástupce, příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí, probačního úředníka, nebo výchovného zařízení, anebo i bez takového návrhu.

Podle § 93 odst. 11 zák. č. 218/2003 Sb. rozhoduje o uložení opatření soud pro mládež rozsudkem. O zamítnutí návrhu státního zástupce, o zastavení řízení, o upuštění od uložení opatření, o změně uloženého opatření a o zrušení uloženého opatření rozhoduje soud pro mládež usnesením.

Podle § 96 zák. č. 218/2003 Sb. nestanoví-li tento zákon jinak, postupuje soud pro mládež v řízení podle této hlavy podle předpisů upravujících občanské soudní řízení.

Zařazení ustanovení § 86 odst. 1 cit. zákona v systematicce shora citovaného zákona přitom značí, že jde o speciální úpravu řízení ve věcech osob mladistvých, věkem mezi 15 a 18. rokem. Ochranná výchova však byla jmenovanému uložena jako osobě mladší 15. let věku, přičemž pro tuto věkovou kategorii je v cit. zákoně zvláštní úprava v Hlavě III., součástí které rovněž ust. § 96, z něhož vyplývá subsidiarita užití předpisů o občanském soudním řízení, není-li cit. zákonem stanoveno jinak. Právní režim statusu L. S. jako osoby umístěné ve výchovném ústavu z důvodu nařízené ochranné výchovy byl založen rozhodnutím o této výchově a nepodléhá jiné právní úpravě než Hlavě III. zák. č. 218/2003 a subsidiárně občanskému soudnímu řádu. Subsidiarita jiných ustanovení cit. zákona nebo jiných právních norem je zde vyloučena

Ve vztahu k režimu uložené ochranné výchovy nelze nezmínit ust. § 93 odst. 11 zák. č. 218/2003 Sb. s tím, že tímto ustanovením upravena forma rozhodnutí, souvisejících s tímto institutem. Zatímco o uložení opatření soud pro mládež rozhoduje rozsudkem, v dalších, taxativně vymezených případech (o zamítnutí návrhu státního zástupce, zastavení řízení,

upuštění od uložení opatření, změně uloženého opatření a zrušení uloženého opatření) soud rozhoduje usnesením. Právní úprava týkající se prodloužení ochranné výchovy, vč. formy rozhodnutí, tedy v zákoně absentuje, a občanský soudní řád zmiňuje prodloužení toliko ve vztahu k výchově ústavní, ukládané dle zákona o rodině. Z uvedeného lze tedy dovodit závěr, že prodloužení ochranné výchovy, uložené dle § 93 zák. č. 218/2003 Sb. zákona, zákon neumožňuje. Uvedené argumentaci svědčí i samostatná úprava a zařazení ustanovení o prodloužení ochranné výchovy ukládané mladistvým do Hlavy II. cit. zákona, kterou nelze subsidiárně pro řízení konané dle Hlavy III. cit. zákona použít.

S odkazem na ust. § 96 cit. zákona lze současně namítat místní nepříslušnost soudu, který ve věci rozhodoval. Místní příslušnost soudu byla podle § 88 písm. c) a § 11 odst. 2 o.s.ř. založena v řízení o rozhodnutí o uložení ochranné výchovy a nedošlo k jejímu přenesení dle § 177 odst. 2 o.s.ř. Státní zastupitelství je pak účastníkem tohoto řízení jen pokud samo podalo návrh na jeho zahájení. Vykonávací řízení z hlediska místní příslušnosti sdílí osud původního řízení, pokud nenastaly zákonem stanovené okolnosti, a nedošlo v důsledku toho na přenesení příslušnosti na jiný soud. Pokud mělo být ve věci rozhodováno, místně příslušným k takovému rozhodnutí byl Okresní soud v Mladě Boleslavi, soud pro mládež, nikoli Okresní soud v Ostravě, soud pro mládež.

S odkazem na shora uvedené skutečnosti lze tedy konstatovat, že ve věci (původně nezletilého) L. S. o návrhu orgánu sociálně právní ochrany dětí bylo rozhodnuto místně nepříslušným soudem, a věcně i formálně nezákonným rozhodnutím. Krajský soud v Ostravě, soud pro mládež, pak v II. stupni pochybení okresního soudu nenapravil. Náprava rozhodnutí s sebou nese i zhojení dosavadního nezákonného omezení jmenovaného na osobní svobodě v podobě jeho dalšího držení ve výchovném ústavu, pro něž není zákonný podklad.

Navrhují proto, aby Nejvyšší soud České republiky:

1. podle § 268 odst. 2 tr. řádu vyslovil, že postupem předcházejícího řízení a usnesením Krajského soudu v Ostravě, soudu pro mládež, sp. zn. 4 Tmo 81/2012 ze dne 20.6.2012 byl v neprospěch nezl. L. S. porušen zákon v ustanoveních §§ 86 odst. 1, 93 odst. 11 a 96 zák. č. 218/2003 Sb.,
2. podle § 269 odst. 2 tr. řádu napadené usnesení Krajského soudu v Ostravě, soudu pro mládež, sp.zn. 4 Tmo 81/2012 ze dne 20.6.2012 zrušil, zrušil i jemu předcházející usnesení Okresního soudu v Ostravě, soudu pro mládež, sp.zn. 0 Ntm 602/2012 ze dne 30.5.2012 a dále zrušil i všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a
3. dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. řádu a Okresnímu soudu v Ostravě přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl, přičemž by se měl zabývat i otázkou místní příslušnosti.
4. Zároveň navrhuji, aby Nejvyšší soud podle § 275 odst. 4 tr. řádu přerušil výkon rozhodnutí, proti kterému je stížnost pro porušení zákona podána.

Nejvyšší soud vyhověl dne 5.12.2012 pod sp.zn. [8 Tz 85/2012](#).